

Koestermomenten

Het is dinsdagochtend, buiten is het nat en grauw, wanneer een nieuwe gast door de ambulance naar het hospice wordt gebracht. Samen met zijn vrouw en dochter komt meneer het hospice binnen en bekijken ze de kamer. Even daarvoor heeft meneer afscheid genomen van zijn huis, zijn tuin en hun trouwe hond. Een plek waar vele herinneringen liggen. Tijdens ons kennismakingsgesprek vertelt meneer zijn verhaal en geeft mij een inkijkje in de maanden en weken die vooraf zijn gegaan.

Meneer vertelt mij dat zijn behoefte aan zorg toeneemt en zegt daarbij dat het voor zijn vrouw steeds zwaarder wordt. Mevrouw haakt hierop in en vertelt hoe zij de laatste tijd ervaren heeft. Ik realiseer me dat deze vrouw meerdere rollen vervult. Behalve dat zij al meer dan vijftig jaar zijn naaste is, vervult zij ook in toenemende mate de rol van mantelzorgster. Zij is expert over het leven van haar man, zij vullen elkaar tijdens ons gesprek meerdere keren respectvol aan. Een traan loopt over beider wangen wanneer ze beseffen dat ze zorgen om elkaar hebben. Hij die weet dat hij het leven en haar gaat achterlaten. Zij die weet dat hij in de laatste fase van zijn leven zit. Een intiem moment waarbij de liefde en het geven om elkaar enorm voelbaar is.

Behalve dat mantelzorgvoldoening en dankbaarheid kan geven, weten we ook dat kopzorgen en vermoeidheid geen onbekende zijn voor de meeste mantelzorgers. Binnen hospice de Duinsche Hoeve proberen we zo goed mogelijk zicht te krijgen op mantelzorgers door in eerste instantie mantelzorgers te herkennen en te erkennen in de rol die zij vervullen. Dit doen we door in gesprek te gaan én in gesprek te blijven. Als zorgverleners zijn we ons bewust dat de rol van mantelzorgster zwaar kan zijn, zeker in de laatste levensfase. Het is aan alle medewerkers de taak om oog, oor en hart te hebben voor alle mantelzorgers die verbonden zijn met gasten in het hospice. Door begeleiding, voorlichting en advies te geven streven we ernaar overbelasting te voorkomen of te verminderen. Samen kijken we naar de mogelijkheden. Een handmassage of met de rolstoel een blokje om kan voor zowel de gast als voor de mantelzorgster waardevolle momenten opleveren.

Het was inmiddels halverwege de middag. De eerste spulletjes waren op hun plek gezet, meneer lag in bed te rusten. Bij het groeten bij het naar huis gaan van mevrouw realiseerde ik me dat deze naaste, deze mantelzorgster, deze expert alleen naar hún huis terug zou gaan. De hond zal ongetwijfeld kwispelend hebben staan wachten, maar verder is het stil geweest. Met het verstrijken van de tijd leren we meneer én mevrouw steeds beter kennen. Nog even naar buiten is voor beide van grote waarde.

De lente is gekomen en de voorjaarszon staat hoog aan de hemel. Al fietsend kom ik het terrein van het hospice op, om aan de avonddienst te beginnen. Buiten zie ik twee mensen dichtbij elkaar zitten. De een in de rolstoel warm aangekleed met zijn vertrouwde petje op, de ander op het bankje ernaast. Ik zie twee hoofden dichtbij elkaar, stilletjes genietend in de zon van elkaars aanwezigheid.

Zo'n koestermoment gun ik elke gast, elke naaste, elke mantelzorgster. Herinneringen van verbinding en samen zijn in de laatste weken van iemands leven zijn in mijn ogen onbetaalbaar.

Ellen Vermunt
Verpleegkundige